

משפחת טירק

הלנה (חיה)	שמחה	שם
24.12.1925	30.12.1910	תאריך לידה
סטארינה, מחוז סנינה, צ'כוסלובקיה	טרנוב, מחוז סאנוק, פולין	מקום הלידה
21.8.1949	1948	שנת העלייה
4.9.1949		תאריך נישואים
ספטמבר 1949	ראשית 1949	שנת הגעה לישוב

הילדים :

אברי (אברהם) ז"ל - 10.5.1953 - 31.1.1996
אשר - 26.1.1956

מספרת הלנה: "נולדתי בכפר סטארינה במזרח סלובקיה. היו בו כמה מאות תושבים וביניהם כמה משפחות יהודיות. הכפר לא קיים יותר. במקומו נמצא מאגר סטארינה שכיסה כמה כפרים כשבנו סכר על הנהר צ'רוקה בשנות השמונים של המאה הקודמת. הורי עסקו בחקלאות, גדלו תבואות ועבדו את השדות בעזרת פועלים. שלשת אחי הגדולים, חיים, משה ושמואל, נולדו לפני מלחמת העולם הראשונה. אני ושתי אחיותיי, שרלוטה הבכורה ומרינקה הצעירה, נולדנו רק אחרי שאבי חזר ב-1921 מן השבי הרוסי בו נפל כששרת כחייל בצבא האוסטרו-הונגרי. המשפחה הייתה דתית, בבית דברנו אידיש אך בבית הספר בכפר למדתי בשפה הסלובקית. כשנכנסו ההונגרים לסלובקיה ב-1938 והשליטו את חוקי הגזע, הפסקתי את לימודיי. אל ביתנו היפה הכניסו משפחה הונגרית ונאלצנו לגור בצפיפות. משה, אחי הרווק, נעלם אחרי שגויס ב-1940 לשירות בפלוגות עבודות הכפייה ומת באוקראינה. שמואל אחי גם הוא גויס, אך נפל בשבי הרוסי, נותר בחיים וחזר לסלובקיה אחרי המלחמה.

אחרי השתלטות הגרמנים על הונגריה במרץ 1944, העבירו אותנו יחד עם יהודים אחרים מהסביבה, ביניהם גם משפחת אחינו הבכור חיים, סבינו ודודתנו, לגטו באוז'הורוד (אונגוואר באידיש). אחרי כמה שבועות, בטרנספורט השלישי מבין חמשה, נשלחנו לאושוויץ. המבוגרים וביניהם אמי ואבי נשלחו מיד לתאי הגזים. חיים ומשפחתו ומשפחת שמואל, גם הם נספו באושוויץ. אני ושתי אחיותיי נשארנו יחד עד לסיום המלחמה. הצלחנו לעבור את התופת ולהישאר בחיים רק בזכות העזרה והתמיכה שנתנו האחת לשנייה. שרלוטה הבכירה טפלה בנו כמו אם. מאושוויץ העבירו אותנו לפרנקפורט אם מיין שבגרמניה, לעבודה בבניין שדה תעופה, משם למחנה הנשים הנורא רוונסברוק ואחריו לרכלין. השתחררנו במלחוב במאי 1945, אבל חזרנו הביתה רק באוגוסט בגלל מחלת אחותי הגדולה. ביתנו בכפר נהרס ואנחנו עברנו לגור עם דודנו בכפר הקרוב קולבסוב. נצלנו בנס מטבח שערכו פורעים אנטישמיים במשפחה היהודית השנייה בכפר. אחרי הטבח עברנו לעיירה הומנה. שרלוטה התחתנה ונשארה לגור שם ואני עברתי לפראג, שם כבר נמצאה אחותי הצעירה מרינקה. במשך שעות היום עבדתי בחנות לכובעים ולמדתי בשעורי ערב.

קורט האחייות בישראל. מימין לאהל: מרינקה, שרלוטה, הלנה

כשהייתי בהומנה אצל אחותי שרלוטה, פגשתי את בעלי לעתיד, שמחה טירק. הוא היה יליד פולין ונשאר יחידי מכל משפחתו. שמו הרשמי בתעודת הזהות היה שמחה, אבל קראנו לו תמיד שמעון. הוא היה ממשפחה דתית שעסקה בחקלאות, אחד מארבעה ילדים, שלשה בנים ובת. כשפרצה המלחמה הוא כבר היה נשוי עם ילדה. הוא איבד את הוריו, את אשתו ובתו בת השלוש, ואת אחותו ובעלה, אבל קווה להציל את שני אחיו הצעירים ממנו. שלשת האחים ברחו אל הפרטיזנים והסתתרו במקומות מחבוא רבים. לקראת סוף המלחמה הוא השאיר את האחים הצעירים בבונקר והלך לחפש אוכל. כשחזר לא מצא את האחים, הם נתלו ע"י אנשי האס. אס. שגילו אותם בעקבות הלשנה של האישה שהסתירה אותם.

הוא בא אל בת דודתו בהומנה, נשאר לגור בסלובקיה וגם למד את השפה הסלובקית הדומה לפולנית. הוא רצה לעלות לארץ והצטרף לקבוצה שהתיישבה בכרם מהר"ל. הוא עלה ב-1948 אבל אני, למרות אהבתי, רציתי להישאר עם אחיותיי ועליתי רק באוגוסט 1949.

שמחה כבר גר בכרם מהר"ל. התחתנתי כשבועיים אחרי הגיעי לארץ ועברנו לגור, יחד עם משפחות נוספות, בבניין ערבי ישן, בלי שירותים ואמצעי נוחיות אחרים. כל בוקר מצאתי במזווה חולדות ונחשים. לא היה לי מלט, ואת החורים במזווה סתמתי בתערובת של בוץ ושברי בקבוקים מזכוכית. את המים הייתי מחממת על מדורה בחצר ואת החדרים הקרים הייתי מחממת באמצעות פתילות. שני הבנים נולדו בבניין הזה ורק אחרי שמונה שנים ירדנו מן הגבעה וקבלנו את ביתו של בני קסלר שהגר לארה"ב. כשהצטרפנו למושב, קיבלנו כמו כל המתישבים "פרה וחצי סוס". הסוס היה פרדה, בה התחלקנו עם משפחת יוסף ופרידה ברקוביץ.

עד שיתבסס המשק, בעלי עבד בחוץ: במקורות, בכבישים, בחפירת בורות לבנות בקבוצים ובעוד עבודות שונות. אני טפלתי בילדים, בבית ובמשק. כשהיו לנו 3-4 פרות ולול, והייתה קצת יותר פרנסה, לא יכולתי לטפל יותר לבדי במשק. בעלי הצטרף אלי והפסיק לעבוד בחוץ. בסופו של דבר הגענו לרפת של 12 פרות חולבות ולול. הטיפול ברפת ובלול גזל את כל שעות היום. בשטח האדמה שלנו גדלנו סוגים שונים של מספוא: תלתן, תירס ופנסילריה(דוחן פנינה).

מעון עם הסוס כוכה

עד שנת 1964 חיינו ממש בעוני. אז התחלתי לקבל פיצויים על תקופת השואה. כשקבלתי את הכסף ריהטתי את החדר עם ספה, וילון, והרגשתי שזה בית. בשנת 1976 חיסלנו את הרפת. הלכתי לניתוח וכשחזרתי הביתה לא מצאתי אף פרה. זה היה היום המאושר בחיי.

בעלי היה פולני, ומשום כך אף פעם לא היה במרכז העניינים בכרם מהר"ל, שתושביה היו יוצאי הונגריה וצ'כוסלובקיה. למרות קשיי הפרנסה והקשיים החברתיים שהיו לו, בעלי רצה לגור בכרם מהר"ל ואני נכנעתי לרצונו. אחיותיי הציעו לי להצטרף אליהן בקנדה, אליה הגרו אחרי הפלישה הרוסית ב-1968, אבל הוא לא הסכים לזוז מן המקום. בשנותיו האחרונות בעלי סבל מאוד. הוא עבר ניתוח עיניים שהשאיר אותו עורר ומרותק לכיסא גלגלים ונפטר אחרי שנה וחצי של ייסורים, בשנת 1988.

מימין לימינה: תושבות כרם מהר"ל שנה וייס, אה' קראוס והלנה

בני אברי התחתן בשנת 1978 והצטרף כחבר למושב. אני עזרתי בטיפול בנכדים שנולדו. אשר התחתן ב-1987. כדי לעזור לאשר, השארתי לו את הבית, וב-1991 התחתנתי עם מכרי מימי נעורי בסלובקיה, משה וייס, שהיה אלמן, ועברתי לגור איתו בנשר. הוא נפטר אחרי פחות משנתיים ואני חזרתי למושב. קיוויתי לחיות בשקט ובשלווה אבל הצרות המשיכו לרדוף אותי. איבדתי את נכדתי רינת, בתו של אשר, כשטבעה בתאונה שקרתה בגן ב-1995. לזהבה כלתי, אשת אברי, הייתה תאונה בזמן ההיריון וזה השפיעה על ההתפתחות של הנכדה קרן. איבדתי את בני הבכור אברי שנהרג כשהתהפך עם הטרקטור בשנת 1996. למרות כל האסונות הצלחתי להמשיך ולחיות רק בגלל שאני אדם מאמין.

עכשיו אני רק מקווה שהנכדים שלי, וכל הדור החדש והנוער היפה יוכלו לחיות בשלווה ובשקט. ילדיו של אשר, שי, הודיה ותהילה, גרים בכרם מהר"ל, ואני נהנית מן הביקורים שלהם ומקווה שיצליחו בכל מעשיהם. הבנים של אברי - רונן, אסי ועמית - בונים עכשיו את בתייהם במושב ואני מחכה שיבואו לגור כאן. אני מקווה שאוכל ליהנות מהם עוד כמה שנים. כיום הנוער התחיל להתעניין בסיפורי המלחמה והשואה ואני מרגישה שאני חיבת לספר את מה שקרה כדי למנוע את הכחשת השואה. אני מאחלת לעם היהודי ולעם הפלשתיני שיוכלו לחיות ביחד בשלום, לא ילחמו אחד בשני, ויגדלו את הילדים והנכדים בשקט. אף אחד לא מבטיח לנו את זה, אבל אנחנו יהודים, ולא נשאר לנו אלא לקוות."

נרשם ע"י נעמי הוכברג ב 2014

הודיה, האנה, שי, צמית, קרן, אסי ורון (1997)

הודיה, תהילה, אשר, האנה ושי (2005)

אשר, שי, הודיה ותהילה

זהבה וילדיה חזרו להתגורר במושב ב 2015 אחרי היעדרות של 18 שנה, כמו שקיוותה הלנה, והתקבלו בשמחה על ידי כל חברי המושב. זהבה בעלת הפנים המאירות והחיוך הנעים הייתה אהובה על כולם, מבוגרים וילדים כאחד. רבים מבני המושב היו תלמידיה בבית הספר "העומר" בו עבדה במשך שנים רבות.

חתונת אברי ולהבה (1978) להבה, רונן, אסי, הלנה וצמית (1989)

אחרי חזרתם למושב, שניים מנכדי הלנה, עמית ורון, התחתנו והפכו אותה לסבתא רבתא ואת זהבה אמם לסבתא. הנכדים החמודים – אור-אברהם, בנו של עמית, ומיקה, בתו של רון – העניקו לשתיהן הרבה שמחה, אושר ועונג. למרבה הצער, זהבה נפטרה בטרם עת באוגוסט 2017. בני משפחתה, מכריה וחבריה זוכרים אותה באהבה.

להבה וכלאתה אסתר, הלנה והנין אור (2017)

להבה ואור (2017)

להבה והנכדה מיקה (2017)

האנה והנין אור (2017)

האנה ומיקה (2017)